

Kohti vastuullisempaa kaivostoimintaa

13.8.2014 klo 12–17
Hotel Santa Claus, Rovaniemi

Panelistien vastaukset lisäkysymyksiin & minityöpajan tulokset

Kestävän kaivostoiminnan verkosto
Heikki Sorasahi, Sitra, 09/2014

Sisältö

1 Taustaa	2
2 Panelistien jälkikäteen antamat vastaukset lisäkysymyksiin	2
3 Minityöpajan tulokset	5

Liitteet

Seminaarin agenda

Kannanotto

1 Taustaa

[Kestävän kaivostoiminnan verkosto](#) järjesti seminaarin *Kohti vastuullisempaa kaivostoimintaa* yhdessä Sitran kanssa Rovaniemellä 13.8.2014.

Seminaarin tavoitteena oli kertoa verkostosta ja sen työstä, vaihtaa ajatuksia, kokemuksia sekä keskustella - kansainvälisiä yhteistyökokemuksia huomioiden - sekä kestävän kaivostoiminnan kehittämisestä Suomessa että yhteistyön seuraavista vaiheista. Seminaarin agenda on esitetty liitteessä 1.

Tilaisuuteen osallistui 80 asiantuntijaa kaivosalalta ja sen sidosryhmistä.

Puheenvuorojen materiaalit löytyvät tilaisuuden [tapahtumasivulta](#). Tilaisuudessa julkaistu [kannanotto](#) ympäristöviranomaisten voimavarojen turvaamiseen liittyen on puolestaan esitetty liitteessä 2.

2 Panelistien jälkikäteen antamat vastaukset lisäkysymyksiin

Seminaarin paneeliin osallistuivat **Jukka Jokela** (Anglo American), **Rick Meyers** (Mining Association of Canada), **Heikki Paltto** (Saamelaiskäräjät), **Jouni Vihmo** (Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry), **Alan Young** (Canadian Boreal Initiative) sekä **Eero Yrjö-Koskinen** (Suomen luonnonsuojeluliitto).

Varsinaisen paneelikeskustelun lisäksi panelistit vastaanottivat yleisöltä lisäkysymyksiä tilaisuudessa hyödynnetyn kyselytyökalun välityksellä. Taulukossa 1 on esitetty panelistien jälkikäteen toimittamat vastaukset lisäkysymyksiin.

Taulukko 1. Kanadalaisten Alan Youngin (mustalla) ja Rick Meyersin (punaisella) sekä Eero-Yrjö Koskisen (vihreällä) jälkikäteen toimittamat vastaukset lisäkysymyksiin.

Question	Answer
How do you see the potentiality of IRMA spreading internationally as a framework?	IRMA was designed as an internationally applicable system that applies to all (non-fuel) commodities. It is anticipated that there may need to be regional variations on specific standards, where ecological or other factors differ, but the scope of the standard overall is, and always will be international.

Question	Answer
<p>Areva/Mawson and Anglo American have controversial reputations around the world. Why these companies exactly are exploring minerals at protected areas in Finland?</p>	<p>These are international companies, active across the globe. They operate in a wide variety of conditions and locations, wherever there is a combination of geological resources and the necessary political and infrastructure conditions to allow them to access and extract the target resource. If areas are protected under law from mineral development, these companies would not be permitted to undertake mineral development activities, so I assume there must be some provision in the protection classification that allows for industrial activities to occur. If there are ongoing concerns about impacts these should be documented, raised with the company and government, with a view to mitigating or preventing disturbance. Failing that the area may need to be nominated for reclassification to a stronger level of protection.</p> <p>Companies, whether they are local companies, or international companies, are required to operate within the laws and standards set by that country's government. In Canada, protected areas are typically established by way of multi-stakeholder processes, administered by our federal, provincial or territorial governments which consider input and participation from the various sectors involved, before decisions are made on the extent and level of protection for protected areas and parks.</p>
<p>When it comes to protected areas, there is a stronger line in Canada: how to get all the parties to commit to a single policy?</p>	<p>There are many different levels and types of protected areas in Canada. They range from Ecological Reserves and Class A parks, in which no industrial activities are allowed, through to areas where some activities may be allowed subject to provisions set out under a conservation management plan, or land use plan. It depends on the location, nature of the habitat or natural features being protected, and other social and political considerations.</p> <p>I would not say there is any "single policy" on mining and protected areas in Canada. Respect for the role and function of protected areas was a core commitment established under the Whitehorse Mining Initiative's Leadership Accord in 1994. The Mining Association of Canada in their Framework also recognizes this commitment formally on Biodiversity: Conservation http://mining.ca/sites/default/files/documents/TSMBiodiversityConservationManagementFramework.pdf.</p> <p>The International Council on Mining and Metals (of which Anglo American is a member) also has a position statement on Mining and Protected Areas which commits members to respect legally designated protected areas see > http://www.icmm.com/document/43</p>
<p>If a mining company has environmental or human rights abuses in another country, how can we be confident that the operation would be reliable in our country?</p>	<p>It is always important to understand the track record of any company operating in your country, and it is reasonable to ask for an explanation of any past issues and how they have been addressed. Nevertheless, the legal, social and environmental contexts in your region and country will determine the behaviour and activities of a specific company and a specific project. Finland's laws, policies and plans will establish the rules for development. Citizens need to understand and follow the associated monitoring and enforcement procedures to ensure that permit conditions are being met. In some cases regular community reporting protocols may be established to ensure community concerns are being addressed in a timely and thorough manner.</p> <p>To be fair, I believe it is important for governments and environmental assessment and permitting administrators to undertake due diligence to confirm whether such alleged abuses in other jurisdictions are truly the fault of the company in question, or as a result of other initiatives that might oppose development, and promoted by media reports. In either case the company should be prepared to factually respond to such questions and concerns.</p>

Question	Answer
<p>To Canadians: Was Imperial Metals mine in compliance with TSM? If yes, what is the consequence from TSM point of view? In the future more regulation or voluntary efforts?</p>	<p>Imperial Metals joined MAC about two years ago and was in the process of putting their management systems in place and building and improving their performance levels in TSM. It typically takes most new operations at least three years to be fully implemented in TSM requirements. The Government of British Columbia has initiated an expert investigation into the causes of the tailings failure. Once the facts are confirmed the government may consider regulatory amendments depending on the results. I agree that industry performance should go beyond basic regulatory requirements, which is what TSM aspires to achieve. MAC will review its tailings management and TSM protocol to determine whether changes are required.</p> <p>My understanding is the Imperial Metals was a recent member to the Mining Association and had not yet fully implemented the TSM protocols. I am not clear about the industry association consequences of this accident. Rick is in a better position to answer this question.</p> <p>I believe that we need strong regulatory mechanisms that are properly supported by monitoring and enforcement capacity in governments to ensure compliance with standards and permits. I also feel that there is an important role for voluntary mechanisms that go beyond these minimum standards of the law to recognize and reward leadership. Voluntary measures are never a substitute for regulations, they can be useful supplements to them.</p>
<p>What kind of specific problems have been faced with closed and existing uranium mines in Canada?</p>	<p>This is not my area of expertise. Wikipedia has a reasonably good overview of the basic facts, background, as well as opposition to uranium mining in Canada http://en.wikipedia.org/wiki/Uranium_mining_in_Canada</p> <p>Interested parties may also refer to the website of the Canadian Nuclear Safety Commission, which sets out the regulatory requirements for uranium operations in Canada: www.nuclearsafety.gc.ca.</p>
<p>How do national standards such as TSM - link with and help resolve local conflicts?</p>	<p>Rick: Participation in TSM is designed to help prevent local conflicts through increased trust between the company and the community. The TSM Aboriginal and Community Outreach protocol has an indicator dedicated to response mechanisms. In order to achieve a level A, the facility must have a formal process to receive complaints and concerns from the local community and ensure that there is a process for follow-up, responding and tracking. An effective response mechanism can help prevent the escalation of issues. We refer you to the MAC website at: www.mining.ca.</p> <p>This is one for Rick to answer. Some, but not all standards system such as the Forest Stewardship Council and the Initiative for Responsible Mining Assurance have explicit Conflict Resolution mechanisms built in. It really depends on the nature of the conflict. If it is around something specific such as emissions, noise or other performance measure, standards may be more helpful, than if it is around a broader land use disagreement. Even then, as noted above, commitments around things like regional biodiversity protection may be used as the basis for engaging different parties around the specifics of a problem, and possible approaches to resolve it. In the absence of a standard it can be more difficult to initiate a focused conversation about solutions.</p>
<p>What is the gold price in 2020?</p>	<p>If I knew I would be a very wealthy man;-) I remember when gold was under \$300US per ounce back in the 1990s and many people were predicting the 'end of the gold standard'. They were obviously very wrong. Personally, I have long ago given up on specific commodity price predictions aside from being very sure that they will be cyclic.</p> <p>I think the 2020 gold price is linked to the number of the next multi-million dollar winning lottery ticket!</p>

Question	Answer
Minkä tyyppiset suojelualueet tulisi jättää kaivostoiminnan ulkopuolelle?	<ul style="list-style-type: none"> • Viralliset luonnonsuojelualueet eli a) kansallispuistot, b) luonnonpuistot ja c) muut luonnonsuojelualueet. • Natura 2000 -alueet • Ns. IBA-alueet (Important Bird Areas) • Luonnonsuojelulain, metsälain ja vesilain suojellut luontotyypit • Erittäin uhanalaisten lajien rajauspäätösten alueet • UNESCO:n maailmanperintökohteet • Kaavoissa olevat suojelualuevaraukset <p>Kaikkiin näihin on tietenkin saatavissa poikkeuksia, mutta tämä olisi lähtökohta jatkotyöskentelylle.</p>
Kanadassa tiukempi linja suojelualueilla: miten saada kaikki toimijat sitoutumaan yhteisiin linjauksiin?	Selvitystyö sopivan standardin löytämiseksi on parhaillaan käynnissä. Kanadassa on vireillä IRMA-hanke, joka saattaisi soveltua myös Suomen tarpeisiin. Siinä kaikki keskeiset sidosryhmät ovat edustettuina. Jos se on Kanadassa mahdollista, miksei myös meillä?

3 Minityöpajan tulokset

Seminaarin minityöpajaosuudessa pöytäryhmille esitettiin seuraavat neljä kysymystä:

1. Mitä odotuksia teillä on verkostosta ja sen roolista?
2. Mitä uutta haluaisit tietää kaivostoiminnasta ja sen vaikutuksista? Millaista raportointia kaivosyhtiöt voisivat julkaista?
3. Olisiko teillä suositella jotain toimintamalleja kestävän kaivostoiminnan edistämiseksi? (Yhteiskuntavastuu, ympäristöhaittojen vähentäminen ja ennalta ehkäiseminen, paikalliset toimintamallit)
4. Miten verkoston jatko tulisi järjestää?

Kysymyksistä käytiin keskustelua pöydissä. Pöytäkohtaiset vastaukset toimitettiin verkkopohjaista [PollEV](#)-työkalua hyödyntäen seminaarin työseinälle.

Kysymys 1. *Mitä odotuksia teillä on verkostosta ja sen roolista?*

Verkostosta odotetaan puolueetonta, ”kipupisteitä” tarkastelevaa foorumia kaivosteollisuuden ja sen eri sidosryhmien välille antaen näin kasvot alan vastuullisuuskysymyksille. Verkoston toivotaan edistävän avointa ja jatkuvaan sitoutumiseen, sekä oikeaan tietoon ja yhteisesti ymmärrettyyn käsitteistöön perustuvaa aitoa dialogia. Verkosto lisää ymmärrystä toisten toimijoiden

näkemyksistä ja ajattelutavoista, sekä kehittää hyviä toimintamalleja ja konkreettisia työkaluja Suomen kaivosalan vastuullisuuden parantamiseksi kansainvälisesti jo olemassa olevat käytännöt huomioiden. Verkostolta toivotaan myös viestintäkanavia ja -käytäntöjä, joiden myötä muutkin sidosryhmät voivat seurata ja kommentoida meneillä olevaa työtä.

Alla olevaan taulukkoon on vielä koottu pöytäkohtaiset vastaukset ensimmäiseen kysymykseen.

Taulukko 2. Pöytäkohtaiset vastaukset ensimmäiseen kysymykseen.

<p>Pöytä 1: Avoimuus odotuksena, oikean tiedon välittäminen, mutta mukana myös huoli verkoston avoimuudesta.</p> <p>Verkoston rooli: neuvoa-antava, kaivosalan kestävyden johtajuutta edustava elin, kantaaottava, teollisuuden ammatillisen tason kohottaja.</p> <p>Verkosto tarjoaa hyviä toimintamalleja, työkaluja paikallisen toiminnan kehittämiseen.</p>	<p>Pöytä 2: Yhteisen kielen/käsitteiden löytäminen/etsiminen eri toimijoiden kesken aidon dialogin mahdollistamiseksi, hyvien käytäntöjen etsiminen ja paikallisten uusien ratkaisujen hakeminen, viestinnällinen rooli suhteessa yhteiskunnalliseen keskusteluun, yhteinen ymmärrys ja määrittely perusfundamenteista case esim. mitä tarkoittaa BAT.</p> <p>Puolueeton keskustelukenttä kipupisteistä.</p>
<p>Pöytä 3: Puolueettomalla maaperällä toimiva vuoropuhelun foorumi yhteiskuntavastuun jalkauttamiselle, sekä mahdollisille kipupisteille ja ongelmille. Lisää ymmärrystä ja tietämystä puolin ja toisin.</p> <p>Muiden foorumien täydentäminen erityisesti sosiaalisen toimiluvan kysymyksiä osalta.</p>	<p>Pöytä 4: Neutraali keskustelufoorumi. Pois rintamista. Verkostotoiminnan jatkuvuuden varmistaminen. Hyvien käytäntöjen esittely ja aloitteentekijä. Ulkomaisten kokemusten arviointi Suomen kontekstiin. Ymmärrystä siitä, mistä voidaan olla samaa mieltä. Ei jäädä junnaamaan erimielisyyksiin. Ymmärrystä toisten toimijoiden näkemyksistä ja ajattelutavoista.</p>
<p>Pöytä 5: Aktiivinen viestiminen verkoston ulkopuolisten kanssa tärkeää. Olisi hyvä rakentaa kanava, jonka kautta muut sidosryhmät voivat seurata ja kommentoida verkoston työtä. Vähemmän yksisuuntaista viestintää hallinto-oikeudessa ja yleisönosastolla ja enemmän kaksisuuntaista viestintää eri kanavissa.</p> <p>Selkokieliisyys, yksinkertaistus, konkretia. Päätäjätason tahtotilan välittäminen ja jalkauttaminen. Antaa kasvot aiheelle.</p>	<p>Pöytä 6: Tärkeintä on se, että eri tahot ovat yhdessä mukana. Kannanotoilla on suuri painoarvo. Keskustelua isoista kysymyksistä. Pienemmät toimijat pääsevät ääneen ja tulevat kuulluksi verkoston kautta. Vertailtavaa tietoa kaivosryityksistä.</p> <p>Verkosto voisi määritellä avainkäsitteitä ja luoda malliprosessin siitä, mitä kerrotaan ja miten kerrotaan. Nykyistä parempia ja systemaattisia tapoja paikalliseen sidosryhmäyhteistyöhön, neuvotteluun ja konfliktinhallintaan. Parantunutta dialogia.</p>

Pöytä 7: Päästään konkreettisiin tuloksiin, eikä jäädä puheen tasolle. Selvitetään ja kehitellään Suomeen kriteeristö/standardi, jolla arvioidaan kaivosten toimimisen tasoa (vrt. esim. TSM/IRMA). Foorumi jossa eri sidosryhmät voivat tuoda esiin huolenaiheita ja käydä näistä keskustelua ja löytää yhteisiä intressejä ja ratkaisuja.

Järjestetään avoimia tilaisuuksia, jossa isompi joukko eri sidosryhmien jäseniä pääsee mukaan miettimään keskeisiä vastuullisuuskysymyksiä. Osaamisen ja tiedonkulun parantaminen. Kaikki jäsenet sitoutuvat oikeasti prosessiin.

Pöytä 8: Mukaan täytyisi ottaa myös kaivosteollisuuden toimintaedellytysten turvaaminen kuten myös muiden teollisuuden alojen joita aihe koskee, tämä aspekti puuttuu tästä työryhmästä. Mukana ryhmässä pitäisi olla myös juniorikaivosyhtiön edustus.

Suomessa pitäisi tehdä tutkimustoimintaa, ja sitä tulisi pyrkiä edistämään kaivostoiminnan tulevaisuuden turvaamiseksi. Vuoropuhelun lisäämistä ja ylläpitämistä pitäisi edistää entisestään. Pyritään lisäämään kaikkien osapuolten vastuullisuutta, vastuullinen toiminta kaikilta osapuolilta. Tasapainoisuutta ja neutraaliutta kaikessa verkoston toiminnassa.

Kysymys 2. *Mitä uutta haluaisit tietää kaivostoiminnasta ja sen vaikutuksista? Millaista raportointia kaivosyhtiöt voisivat julkaista?*

Kaivostoimintaan liittyvää raportointia toivotaan julkaistavan selkeässä, yhtenäisessä ja tiivistetyssä muodossa Suomen kielellä, myös paikalliset tarpeet ja asioiden ajantasaisuus huomioiden. Tietoa odotetaan erityisesti ympäristö-, sosiaalisista ja taloudellisista vaikutuksista: esimerkiksi kaivosyritysten luottoluokituksesta ja verojalanjäljistä, sekä ympäristöindikaattoreista. Lisäksi toivotaan ennakoivan viestinnän kehittämistä (esim. riskit), sekä ympäristömittaustulosten julkaisemista pikkuhiljaa. Myös toiminnan koko elinkaaren aikaiset vaikutukset toivotaan huomioitavan paremmin.

Alla olevaan taulukkoon on vielä koottu pöytäkohtaiset vastaukset toiseen kysymykseen.

Taulukko 3. Pöytäkohtaiset vastaukset toiseen kysymykseen.

Pöytä 1: Ympäristövaikutusten viestintä selkokielellä, kaivosten luottoluokitus (C – AAA), vaikutukset yhteisöihin, miten paljon taloudellista vaikutusta paikallisyhteisöön kaivoksella on, sosiaaliset vaikutukset, myös pitkän aikavälin seuranta.

Kaivosten luottoluokituksen kehitys vuodesta toiseen – missä kehitystä, missä takapakkia?

Pöytä 2: Tietoa/avoimuutta sosiaalisten kysymysten/paikallisen yhteiskuntavastuun asioista, raportit paikalliselle tasolle, raporttien tulisi olla yleisesti riittävän arkikielisiä ja myös "rehellisiä" – myös huonoista asioista/vaikutuksista/mahdollisuuksista tulisi kertoa, kansalaisille tarkoitetun raportoinnin tulisi olla myös riittävän ajantasaista.

Pöytä 3: Ympäristöindikaattorien selkokielineen ja reaaliaikainen saatavuus pohdittavaksi työryhmiin.

Kaivokset ovat kansainvälinen ala: verojalanjälki (ja palkat yms. taloudelliset jalanjäljet) tulisi saada näkyviin.

Ennakoiva viestintä harkittavaksi. Mitkä ovat toimintaan liittyvät riskit ja vaaralliset kemikaalit, miten niiden hallinta toimii myös onnettomuustilanteissa?

Pöytä 4: Raportoinnin havainnollisuus ja kansantajuus.

Arvio elinkaarivaikutuksista ja käyttökohteista. (*kommentin pöytänumeroa ei ilmoitettu*)

<p>Pöytä 5: Avoin, ajantasainen viestintä erityisesti alueellisesti tärkeistä asioista eri näkökulmia esille tuoden. Oleellisia avainlukuja lyhyesti ja selkeästi, aikasarjoina. Mikä on paljon ja mikä on vähän?</p> <p>Numeroita! Löpinöillä ei ole merkitystä vertailussa (<i>kommentin pöytänumeroa ei ilmoitettu</i>)</p>	<p>Pöytä 6: Pitäisi olla malli, tietty tapa, jolla raportoidaan, jonka avulla voisi vertailla eri kaivoksia. Tiedot mittauspisteiden sijainneista. Ympäristömittausten tulokset nettiin pikkuhiljaa -trendi. Vesistöistä saadaan suoraan verkkoon tietyt asiat jo nyt. Nikkelipitoisuuden mittaaminen. Onnettomuustilanteissa on voitava luottaa johonkin auktoriteettiin. Lennokit.</p> <p>Perustiedot, työpaikat, liikevaihdot, työhöntuloalue. Kaivoksen omistajat ja tahot kaivoksen takana. Tietoa suomeksi. Millaisia performanssimittareita yrityksissä käytetään. Paljonko yritys maksaa veroa, maksaako muita maksuja. Vero- ja ympäristöjalanjälki.</p>
<p>Pöytä 7: Ympäristövaikutuksista ja taloudellisista vaikutuksista. Oleelliset asiat ymmärrettävästi, tiivistetysti. Vaikutus yhteisöön, työllisyys. Miten taloudelliset hyödyt sijoittuvat paikalliseen/kansalliseen talouteen. Yhdenmukaisten tunnuslukujen käyttäminen.</p>	<p>Pöytä 8: Paikallinen väestö voi tarvita säännöllistä raportointia, kyläläiset odottavat omalta kaivokselta informaatiota. Tämä olisi tärkeä sosiaalisen lisenssin kannalta.</p> <p>Kanavia voisivat olla web-sivut (suomenkielellä), tiedotustilaisuudet, sidosryhmätapaamiset, avointen ovien päivät. Koko konsernin asiat kiinnostavat myös. Tarve tietää kustannukset ja investoinnit. Kenelle tiedotus kohdistuu, "mining for dummies".</p>

Kysymys 3. *Olisiko teillä suositella jotain toimintamalleja kestävän kaivostoiminnan edistämiseksi? (Yhteiskuntavastuu, ympäristöhaittojen vähentäminen ja ennalta ehkäiseminen, paikalliset toimintamallit)*

Paikallisessa vuoropuhelussa tulisi pyrkiä jatkuvuuteen ja matalan kynnyksen aktiviteetteihin (esim. kyläkoulutilaisuudet ja avoimet ovet) toiminnan kaikissa eri vaiheissa. Myös pitkäjänteiset verkostot ja niiden tuomat osallistumismahdollisuudet edistävät vuoropuhelua. Paikallisyhteisövuoropuhelussa tulisi yhdessä etsiä konkreettisia ratkaisuja esimerkiksi kaivoksen sulkemisen jälkeistä aikaa ajatellen. Kansainvälisillä yhtiöillä jo käytössä olevia hyviä toimintamalleja tulisi ottaa laajemmin käyttöön Suomessakin. Dialogissa tulisi hyödyntää myös sosiaalista mediaa sekä sopimukseen tähtääviä keskusteluita. Toisaalta olisi varmistettava kaivosyhtiöiden henkilöstön ammatillisesta osaamisesta ja riittävästä resursseista, sekä alan asiantuntijuudesta.

Alla olevaan taulukkoon on vielä koottu pöytäkohtaiset vastaukset kolmanteen kysymykseen.

Taulukko 4. Pöytäkohtaiset vastaukset kolmanteen kysymykseen.

<p>Pöytä 1: Jatkuva vuoropuhelu paikallisesti, pitkäjänteiset verkostot ja osallistumismahdollisuudet, sosiaalisen median käyttäminen, avoimet ovet, neuvotteluareenoiden ja -käytäntöjen kehittäminen, sopimuksiin tähtäävät keskustelut.</p>	<p>Pöytä 2: Kynnys "kyläkoulutilaisuuksille" mahdollisimman matalaksi jopa varausvaiheeseen, kaivoslain käsitteiden selkeys, aikaperspektiivin huomioiminen ja elinkaariajattelun vahvistaminen erityisesti paikallisella tasolla.</p> <p>Voisiko riskeille sopia riittävät "varmuuskertoimet"?</p>
<p>Pöytä 3: Paikallisesti "kaivoksen jälkeisen elämän" pohtiminen ja siihen proaktiivisesti ratkaisujen etsiminen.</p> <p>Yhteistyöelin, avoimet ovet, selkeisiin periaatteisiin ja prosesseihin sitoutuminen. Selkeät suunnitteluun liittyvät prosessit, jotta kaivos proaktiivisesti hallitsee yllä mainitut kysymykset, eikä ole viranomaisvalvonnan varassa.</p> <p>Oikeaa kuuntelemista, eikä vain kuulemista.</p>	<p>Pöytä 4: Verkosto saa selvittää: kestävyys käsite vaatii pohtimista. Mikä on kestävä kaivostoiminta ja kenen näkökulmasta? Varantojen hyödyntämisen aikajänne? Miten eri intressit yhteen sovitetaan samalla alueella?</p>
<p>Pöytä 5: Kaivosyhtiöiden kokemustenjakoa hyvistä ja huonoista uusista teknologioista ja standardeista, toimiiko tällä hetkellä? Kaivoskeissien referenssilistat ja hyvät käytänteet jakoon.</p>	<p>Pöytä 6: Toiminnanharjoittajille riittävä resursointi perustamisvaiheessa ympäristö- ja turvallisuusasioihin. Panostetaan ja palkataan lisää väkeä ja edistetään heidän ammatillista osaamistaan.</p> <p>Alan asiantuntijuuden tason varmistaminen. Arktisen osaamisen varmistaminen. Regulaation kautta on jo aika hyvä vaatimustaso. Kaivosvero on osa keskustelua – lisäksi se yhteiskuntavastuuta vai ei.</p>
<p>Pöytä 7: Monilla monikansallisilla kaivosyhtiöillä on jo käytössä toimintamalleja joita, soveltavat myös Suomessa. Eikö näitä voisi ottaa laajemmin käyttöön Suomessakin. BAT/BREF uudistus... pysytään mukana tekniikoiden kehittämisessä. Otetaan oppia kansainvälisistä kokemuksista, benchmarkkausta "kaivosmaista". Ei tarvitse kaikkea keksiä tyhjästä. Verotusmallit niin, että paikallisetkin saavat hyötyä.</p>	<p>Pöytä 8: Kysymyksen asettelussa näkyy se, että kaivosteollisuus ei ole mukana ryhmän toiminnassa. Tässä kysymyksessä näkyy se oletus, että jotakin on kaivostoiminnassa oletusarvoisesti vialla. Hyvä kysymys, mutta on asenteellinen. Kaivosteollisuuden näkemys on, että yhteiskuntavastuu toiminnassa on korkealla tasolla, miten tämä viesti saadaan esille? Olemme 9:ssä emme 10:ssä ja meitä rangaistaan, vaikka muu teollisuus on 8:ssä. Kysymys olisi kuinka paljon Suomen ympäristön tila paranee, jos kaikki kaivokset lakkautettaisiin? Tiedottaminen paikalliseen yhteisöön on vastuullisuutta. Otamme vastuuta, että pystymme siirtämään alan vastuulliset käytänteet myös muuhun teollisuuteen.</p> <p>Haluaisimme koodin mukaista raportointia toimialalle, ehkä Kanadan tyyppistä rankingia.</p>

Kysymys 4. *Miten verkoston jatko tulisi järjestää?*

Puolueettomuuden parhaiten takaava säätiomalli toistui vastauksissa yleisimpänä vaihtoehtona verkoston jatkon järjestämiselle. Ehdotettiin muun muassa, että

toiminta voisi jatkaa Sitran alla tai Sitra sitoutuisi pääomittamaan säätiötä osana olemassa olevaa organisaatiota, kuten esimerkiksi FIBSiä.

Ehdotettiin myös, että maksuja voitaisiin kerätä sertifioinnilla kaivosyrityksiltä, suoraan verkoston jäseniltä tai projektirahoituksella yksittäisiin hankkeisiin. Toisaalta tunnistettiin mahdollisuus verkoston sijoittamiseen jonkin isomman organisaation, kuten kaivosteollisuuden alle, jolloin maine ja puolueettomuus voisivat kuitenkin kärsiä. Puheenjohtajuuden kierrolla eri toimijoita voitaisiin sitouttaa vuorollaan, jolloin puheenjohtajakaudet saisivat erilaisia painotuksia.

Alla olevaan taulukkoon on vielä koottu pöytäkohtaiset vastaukset neljänteen kysymykseen.

Taulukko 4. Pöytäkohtaiset vastaukset neljänteen kysymykseen.

<p>Pöytä 1: Säätiömalli: takaisi verkoston puolueettomuuden paremmin kuin verkoston sijoittaminen yhden toimijan alaisuuteen. Säätiölle erilaisia rahoittajia / lahjoittajia, mahdollisuus koota maksuja luottoluokituksen sertifioinnista.</p>	<p>Pöytä 2: Jos verkosto pystyy luomaan sellaisia hyviä käytäntöjä, jotka hyödyntävät kaikkia osapuolia, niiden kannattaisi sitoutua työhön myös rahallisesti.</p> <p>Sitran pääomittama kestävä kaivostoiminnan säätiö, osana olemassa olevaa verkostoa kuten FIBS ry.</p>
<p>Pöytä 3: Sitra jatkaa (yksimielinen kanta).</p> <p>Haja-ajatuksia ja mahdollisuuksia: Kanadan malli tulee tutkia? Omarahoitteisia foorumitapahtumia yhteistyössä.</p> <p>Koordinaatiota oman toimen ohessa. Projekti-ideoita voi rahoittaa projektirahoituksella. Säätiöt? (Renlund?). Puolueettomuus nykymallissa selvä plussa.</p>	<p>Pöytä 4: Täytyy tulla hyötyjä useammalle toimijalle, jotta on intressiä jatkaa. Keskitytään oikeisiin asioihin (ovatko ne esim. alan vaikeimmat kiistakysymykset?) Pitää ratkaista, miten toiminta rahoitetaan jatkossa? (ei voi perustua valtion rahoitukseen)</p> <p>Puheenjohtajuuden kierto saattaisi sitouttaa vuorollaan eri toimijat ja tuoda oman painotuksen kullakin pj-kaudella. Verkoston riippumattomuus ja laaja-alaisuus säilytettävä. Sitra sitoutettava jatkoon.</p>
<p>Pöytä 5: Jatkon edellytys on, että verkosto osoittautuu tarpeelliseksi. Jos verkosto koetaan hyödylliseksi, se löytää paikkansa ja jatko järjestyy tavalla tai toisella.</p> <p>Verkoston kokoonpano ja sen toiminnan tavoitteet on oltava saatavilla ja kommentoitavana. Verkoston tuottaman viestinnän kohdistaminen kaikille kiinnostuneille pitää varmistaa esim. kaivosyhtiöiden sidosryhmälistojen avulla.</p>	<p>Pöytä 6: Kestävä kaivostoiminnan verkosto voisi olla itsenäinen toimija. Toisaalta, jos on kokonaan oma ja irrallinen, verkosto olisi vain yksi toimija lisää samalle kentälle. Tulisiko olla jonkin isomman organisaation osa, esim. kaivosteollisuuden, jolla suurin intressi Kanadassa. Esim. COI [Community of Interest Advisory Panel] on MACin (Mining Association of Canada) sisällä/kutsuma. Joidenkin mielestä silloin uskottavuus voisi kärsiä.</p> <p>Puolueettomuus ei kärsi, jos kaikki pysyvät mukana. Lähdetään siitä, että tehdään yhteisymmärryksessä päätöksiä, tämän asetelman turvaaminen on tärkeää. Miten paljon työpanosta ja resursseja yleensä tarvitaan? Raportoinnin tai auditoinnin tai kokoustamisen järjestäminen tarvitsee rahaa. Eikö voisi jatkaa Sitran alla?</p>
<p>Pöytä 7: Verkoston pitäisi sijoittua puolueettoman elimen alle. Kuka? Jatkuvuus ja sitoutuminen turvattava. Säätiö?</p>	<p>Pöytä 8: Ehdotamme, että Sitra kantaa yhteiskuntavastuunsa ja jatkaa ryhmän vetämistä ja rahoittamista. Sylvie ja Heikki mukana toiminnassa aktiivisesti myös jatkossa.</p>

Liite 1. Seminaarin agenda.

Ajankohta 13.8.2014 kello 12–18
 Paikka Rovaniemi, Hotel Santa Claus

Tavoite Tavoitteena on kertoa verkostosta ja sen työstä, vaihtaa ajatuksia, kokemuksia sekä keskustella - kansainvälisiä yhteistyökokemuksia huomioiden - sekä kestävän kaivostoiminnan kehittämisestä Suomessa että yhteistyön seuraavista vaiheista.

Seminaarin puheenjohtajuus **Sylvie Fraboulet-Jussila**

AGENDA

12:00 Ilmoittautuminen ja kevyt lounas

12:45 Tervetuloa – **Sylvie Fraboulet-Jussila**, Sitra

Avauspuheenvuoro – **Mari Pantsar-Kallio**, Sitra

Verkoston idea, tavoitteet ja yhteistyösitoutumus
Heikki Paltto, Pekka Suomela ja Eero Yrjö-Koskinen

Avainpuheenvuorot – kansainvälisiä kokemuksia kaivosteollisuudesta ja yhteistyön rakentamisesta (englanniksi)

- **Lawrence Susskind** (Consensus Building Institute, MIT) – Videolla
- **Rick Meyers** (Mining Association of Canada, Toward Sustainable Mining)
- **Alan Young** (Canadian Boreal Initiative / IRMA).

Paneelikeskustelu

Kahvitauko

15:00 Kannanotto

Keskustelua / minalityöpaja seuraavista teemoista:

- Verkoston roolista & kehitettävistä teemoista
- Esimerkkejä yhteistyön rakentamisen käytännöistä
- Vastuullisuustyökaluista ja standardeista.

Yhteenveto ja katse tulevaisuuteen
Eero Yrjö-Koskinen, Kestävän kaivostoiminnan verkoston varapuheenjohtaja

17:00–18:00 Cocktail ja verkostoitumista

Liite 2. Kannanotto: Kestävä kaivostoiminta edellyttää viranomaisten voimavarojen turvaamista.

Kaivosalaa ja sen keskeisiä sidosryhmiä edustavassa Kestävän kaivostoiminnan verkostossa mukana olevat, tämän kannanoton allekirjoittaneet jäsenet ovat erittäin huolissaan [hallituksen maaliskuun 2014 kehysriihessä](#) sopimista, viranomaistyöhön kohdistuvista säästöpäätöksistä. Suuri osa näistä budjettileikkauksista uhkaa kohdistua ympäristövalvontaan, minkä seurauksena sekä kaivosyhtiöiden toimintaedellytykset että ympäristönsuojelun taso uhkaavat heiketä. Sama uhka koskee kaivosteollisuuden ohella monia muita teollisuuden aloja.

Kaivosten valvonnan ja lupaprosessien tulisi olla ennakoitavia, jotta niistä ei aiheudu epävarmuutta ja tarpeettomia kustannuksia. Valvonnan ja luvituksen tulee olla yhdenmukaista ja perinpohjaista, jotta ympäristön pilaantumisen riski voidaan minimoida. Tasokkaan lupamenettelyn sekä sidosryhmien ja kansalaisten osallistumisen toteuttaminen edellyttää riittävän hyvin resursoitua ympäristöhallintoa. Samalla tulee kehittää lupamenettelyjä, viranomaisten yhteistyötä ja viime kädessä lainsäädäntöä, jotta kansantalouden tuottavuuden tavoitteet täyttyvät. Vain näillä edellytyksillä voidaan tavoitella kaivosten tuotannon lisäämistä niin, että myös korkea ympäristönsuojelun taso voidaan turvata.

Tällä hetkellä lupahallintoa määrittävät kaivosalan näkökulmasta pitkät lupajonot, ohuesti resursoitu valvonta ja kalliit oikeusprosessit. Viesti ympäri maata on sama: lupaviranomaisen ja valvovan viranomaisen resursseja on vähennetty samalla kun monimutkaiset luvitus- ja valvontaprosessit ovat lisääntyneet. Toimiva lupa- ja viranomaismenettely sekä hyvä toimintaympäristö kannustavat vastuullisuuteen ja ovat uusien investointien edellytys.

Allekirjoittaneet pitävät erityisen tärkeänä, että kaivostoimintaa koskevassa viranomaistyössä viranomaisten ja sidosryhmien yhteistyö toteutuu lainsäädännön ja hyvän hallinnon tavoitteiden mukaisesti. Lupaprosessissa on selvitettävä huolellisesti, lainsäädännön edellyttämässä tarkkuudessa, toiminnan ympäristölliset, kulttuuriset ja sosiaaliset sekä taloudelliset vaikutukset, jotta tarpeettomilta oikeusprosesseilta voidaan välttyä ja lupapäätösten laadukkuus, lupahakijoiden ja muiden toimijoiden oikeusturva sekä kaivoslain toteutuminen voidaan taata.

TEM:n ja YM:n johdolla laaditun kestävän kaivannaisteollisuuden toimintaohjelma suositti vuonna 2013 varmistamaan valvonnan ja luvituksen resurssit (suositus 13). Kestävän kaivostoiminnan verkosto toivoo, ettei viranomaisten, erityisesti ELY-keskusten ympäristötoimialan resursseja heikennetä vuosina 2016 ja 2017. Samalla viranomaisten yhteistyötä on kehitettävä. Luottamuksen lisääminen suomalaiseen kaivosalaan edellyttää paitsi teollisuuden omaa kehittämistä myös panostuksia ripeään ja riittävään viranomaisvalvontaan. Viranomaisille tulee myöntää riittävät voimavarat tehtävänsä toteuttamiseksi.

Kestävän kaivostoiminnan verkosto on Sitran koordinoima yhteisö, joka perustettiin toukokuussa 2014 edistämään vuoropuhelua kaivossektorin ja muun yhteiskunnan välillä sekä vahvistamaan parhaiden käytäntöjen käyttöönottoa kaivostoiminnassa.

Kannanoton esittävät seuraavat verkostoon kuuluvat jäsenet: Kaivosteollisuus ry, Lapin liitto, Suomen luonnonsuojeluliitto ry, Metallinjalostajat ry, Metallityöväen Liitto ry, Paliskuntain yhdistys, Saamelaiskäräjät, Suomen Kuntaliitto ry, WWF Suomi sekä Sitra.

Lisätietoja Mari Pantsar-Kallio, johtaja, Sitra, p. 050 382 0755, mari.pantsar-kallio@sitra.fi

Eero Yrjö-Koskinen, toiminnanjohtaja, Suomen luonnonsuojeluliitto ry, p. 050 347 8778, eero.yrjo-koskinen@sil.fi

Pekka Suomela, Kaivosteollisuus ry, p. 040 533 2848, pekka.suomela@teknologiateollisuus.fi